

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1973

Vyhlásené: 14.09.1973 Časová verzia predpisu účinná od: 01.02.1977 do: 31.01.1987

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

103

VYHLÁŠKA

Ministerstva školstva Slovenskej socialistickej republiky

z 22. augusta 1973

o združení rodičov a priateľov školy

Ministerstvo školstva Slovenskej socialistickej republiky po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi ustanovuje podľa § 26 ods. 2 zákona č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon):

§ 1

Základné ustanovenie

Rodičia, prípadne iní zákonní zástupcovia žiakov, ďalej bývalí žiaci školy a ostatní občania, ktorí sa zaujímajú o prácu školy a o výchovu detí a mládeže, zástupcovia patronátnych a iných závodov a organizácií, zástupcovia spoločenských organizácií a kultúrnych i osvetových zariadení v obvode školy sa dobrovoľne združujú do združenia rodičov a priateľov školy (ďalej len „združenie“). Plnením svojich úloh a spoluprácou so školou sa združenie stáva významnou formou aktívnej účasti pracujúcich na riešení otázok komunistickej výchovy detí a mládeže a na riadení škôl a výchovných zariadení.

§ 2

Zriaďovanie združení

(1) Národné výbory dbajú, aby sa pri školách a výchovných zariadeniach nimi odborne vedených zriadilo združenie. Združenia sa zriaďujú pri zariadeniach predškolskej výchovy a pri školách poskytujúcich základné, stredné a vyššie vzdelanie, vrátane škôl a výchovných zariadení v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky a zariadení na výchovu učňov v pôsobnosti príslušných ústredných orgánov. Združenia sa môžu zriaďovať aj pri učňovských strediskách a pri mimoškolských výchovných zariadeniach, za ktoré sa na účely tejto vyhlášky považujú ľudové školy umenia, ľudové školy jazykov, detské domovy, domovy mládeže, domy pionierov a mládeže, stanice mladých prírodovedcov, technikov a turistov. Združenia pri zariadeniach na výchovu učňov a pri mimoškolských výchovných zariadeniach môžu používať názvy, ktoré zahŕňajú aj názvy zariadení.

(2) Združenia sa nezriaďujú na školách pre pracujúcich.

(3) Na vznik združenia je potrebné uznesenie nadpolovičnej väčšiny prítomných na ustavujúcej členskej schôdzi. Na tejto schôdzi sa súčasne zvolí výbor združenia. Podnet na zvolanie ustavujúcej členskej schôdze dáva riaditeľ školy alebo vedúci výchovného zariadenia (ďalej len „riaditeľ školy“). Ustavujúcu členskú schôdzu zvoláva národný výbor, ktorý odborne vedie školu, pri ktorej má združenie vzniknúť.

(4) Vznik združenia oznámi jeho výbor do 15 dní národnému výboru, ktorý odborne vedie školu, pri ktorej združenie vzniklo, vznik združenia pri odbornom učilišti národnému výboru, ktorý v odbornom učilišti kontroluje výchovu učňov.

§ 3

Postavenie združenia

(1) Združenie ako právnická osoba nadobúda práva, zaväzuje sa a hospodári s vlastným majetkom.

(2) Vo svojej činnosti sa združenie spravuje ustanoveniami tejto vyhlášky a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(3) Na správne zameranie činnosti združenia zvoláva národný výbor, ktorý odborne vedie školy, podľa potreby funkcionárov združení na prerokovanie hlavných úloh školskej politiky a iných úloh dotýkajúcich sa združení.

(4) Národný výbor, ktorý odborne vedie školu, usmerňuje činnosť združenia a jeho orgánov, stará sa o zlepšovanie ich činnosti, o zovšeobecňovanie a rozširovanie najlepších skúseností; usmerňuje spoluprácu združenia so školou, so spoločenskými organizáciami, so závodmi a kultúrnymi zariadeniami a poskytuje združeniu aj metodickú pomoc. Pri poskytovaní metodickej pomoci združeniam pri školách, ktoré odborne vedie, využíva poradný zbor,¹⁾ ktorý zriaďuje ako svoj aktív z vybraných členov združení.

§ 4

Úlohy združenia

Úlohou združenia je najmä:

- a) pôsobiť v zhode so školskou politikou v zmysle marxisticko-leninskej výchovy na rodičov, na žiakov a učňov; oboznamovať rodičov s ideologickým a politickým poslaním a úlohami školy a zariadenia (ďalej len „škola“) a socialistickej pedagogiky a so zásadami výchovy k vedeckému svetovému názoru; zjednocovať výchovné pôsobenie školy a rodiny a pomáhať, aby výchova detí v rodine vychádzala z ideologických základov socialistickeho zriadenia a aby sa uskutočňovala v súlade s úlohami školy;
- b) poskytovať škole materiálnu pomoc všeobecne prospešnou prácou svojich členov, najmä pri zlepšovaní školského prostredia;
- c) poskytovať škole finančnú pomoc na mimotriedne a mimoškolské výchovné akcie, ktoré sa podľa platných predpisov neuhrádzajú z finančných prostriedkov národných výborov;
- d) poskytovať škole ďalšiu pomoc, najmä pri školskej dochádzke, školskom stravovaní a pri spravovaní fondu učebníc;
- e) pomáhať organizácii Socialistického zväzu mládeže a jeho Pionierskej organizácii na škole a organizácii ROH pri zariadeniach na výchovu učňov;
- f) pomáhať škole pri spolupráci so závodmi a spoločenskými organizáciami a v rámci toho sa zúčastňovať na uzavieraní a plnení dohôd o spolupráci so závodmi, podnikmi a jednotnými roľníckymi družstvami.

§ 5

Združenie sa zúčastňuje na výchovno-vzdelávacej činnosti školy najmä tým, že

- a) podporuje úsilie učiteľov a ostatných výchovných pracovníkov o trvalé a hlboké vedomosti žiakov a učňov (ďalej len „žiaci“), o zníženie počtu zaostávajúcich, o výchovu žiakov k uvedomelej disciplíne a k správaniu podľa školského a učňovského poriadku v škole i mimo nej;
- b) pomáha škole pri výchove žiakov, najmä v mimotriednej, mimoškolskej a mimopracovnej činnosti;

- c) pomáha škole pri výchove žiakov k správnej voľbe povolania, pri spolupráci školy so strediskami pre voľbu povolania a s podnikmi, pri výchove žiakov k zvolenému povolaniu;
- d) pomáha riešiť prípady žiakov s výchovnými ťažkosťami a spolupôsobí pri ochrane mládeže pred škodlivými vplyvmi.

§ 6

(1) Obsah činnosti združenia vychádza z plánu práce školy a z konkrétnych potrieb politickej, pedagogickej a kultúrnej práce medzi rodičmi a verejnosťou.

(2) Združenie nezasahuje do výchovno-vzdelávacieho procesu školy určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami, programami výchovnej práce a ďalšími predpismi, ale pomáha utvárať podmienky pre jeho zdarný priebeh a podporuje ho.

Orgány združenia

§ 7

(1) Orgány združenia sú: členská schôdza, výbor združenia, triedna schôdza, triedny výbor alebo triedny dôverník, revízna komisia združenia a stále alebo dočasné komisie združenia.

(2) Funkčné obdobie výboru združenia, triedneho výboru alebo triedneho dôverníka a revíznej komisie je jeden rok. Volí sa najneskoršie 31. októbra.

§ 8

(1) Výročná členská schôdza prerokúva správu výboru združenia za uplynulý školský rok a návrh celoročného plánu činnosti na nový školský rok; uznáva sa na výške členského príspevku a schvaľuje rozpočet združenia.

(2) Výročná členská schôdza volí päť až pätnásť členov výboru (podľa veľkosti združenia a počtu komisií) a trojčlennú revíznu komisiu. Zo zvolených členov výboru musí byť nadpolovičná väčšina rodičov alebo iných zákonných zástupcov žiakov školy. Členovia výboru sa volia z rodičov a ostatných občanov, ktorí sú presvedčení o správnosti socialistickej výchovy a vychovávajú tak svoje deti, majú dôveru verejnosti, môžu byť autoritou ostatným rodičom a môžu sa v potrebnej miere funkcií venovať.

§ 9

(1) Členská schôdza združenia sa koná najmenej dvakrát v školskom roku.

(2) Na členských schôdzach sa prerokávajú najmä zásadné otázky výchovy a vzdelávania žiakov, ideovo-politickej výchovy, pedagogickej osvety medzi rodičmi, ako aj dôležitejšie zmeny plánu činnosti a rozpočtu.

§ 10

(1) Výbor združenia sa schádza spravidla raz mesačne.

(2) Výbor združenia zvoláva členskú schôdzu, v období medzi členskými schôdzami vedie celú činnosť združenia, rozhoduje o tom, či sa majú v triedach zvoliť triedne výbory alebo v triedach s menším počtom žiakov len triedni dôverníci, a riadi ich prácu. Za svoju činnosť zodpovedá členskej schôdzi. Ak o to požiada národný výbor, ktorý odborne vedie školu, pri ktorej je združenie zriadené, podá mu výbor združenia správu o svojej činnosti.

(3) Výbor združenia volí na svojej prvej schôdzi zo svojho stredú funkcionárov výboru: predsedu, podpredsedu, tajomníka, hospodára, člena povereného spoluprácou so Socialistickým zväzom mládeže alebo s jeho Pionierskou organizáciou, prípadne vedúcich jednotlivých komisií. Predseda a podpredseda sa volia vždy z rodičov žiakov školy. Na rokovania výboru sa pozývajú vždy členovia revíznej komisie a podľa potreby sa prizývajú predsedovia triednych výborov (triedni dôvernici), výchovní pracovníci, školský lekár a pod.; podľa vzájomnej dohody sa môžu na rokovaní zúčastniť aj zástupcovia pionierskej skupiny, základnej organizácie Socialistického zväzu mládeže, prípadne v zariadeniach na výchovu učňov zástupca základnej organizácie ROH.

(4) Novozvolený výbor združenia oznámi mená, priezviská a bydliská svojich členov a členov revíznej komisie do 15 dní národnému výboru, ktorý odborne vedie školu, pri ktorej je združenie zriadené; výbor združenia pri odbornom učilišti národnému výboru, ktorý v odbornom učilišti kontroluje výchovu učňov. V tejto lehote sa oznamuje aj každá zmena, ku ktorej došlo počas funkčného obdobia v zložení výboru združenia alebo jeho revíznej komisie.

(5) Výbor združenia zriaďuje podľa potreby stále alebo dočasné komisie a volí ich vedúcich.

(6) Schôdze výboru združenia zvoláva a jeho činnosť vedie predseda združenia, ktorý zastupuje združenie navonok a koná v jeho mene. Predseda združenia podpisuje listiny združenia spolu s tajomníkom, listiny finančnej povahy spolu s hospodárom. Počas neprítomnosti predsedu vykonáva jeho povinnosti podpredseda; ak nie je zvolený, tak člen výboru určený predsedom. V mene združenia môžu konať aj iní jeho funkcionári, ak ich na to splnomocní výbor.

(7) Riaditeľ školy sa zúčastňuje na schôdzach výboru združenia s poradným hlasom.

§ 11

(1) Triedne schôdze sa konajú spravidla raz za štvrt roka a zameriavajú sa hlavne na problémy výchovy a vzdelávania žiakov príslušnej triedy.

(2) Na triednej schôdzi sa zúčastňujú rodičia žiakov príslušnej triedy a triedny učiteľ; na rokovanie sa podľa potreby prizvú ďalší výchovní pracovníci.

(3) Na prvej triednej schôdzi v školskom roku sa volí trojčlenný triedny výbor (predseda a dvaja členovia) alebo triedny dôverník. Predseda triedneho výboru (triedny dôverník) zvoláva a vedie triedne schôdze a za svoju činnosť spolu s ostatnými členmi triedneho výboru zodpovedá výboru združenia.

§ 12

(1) Revízna komisia združenia sa schádza podľa potreby; na svojej prvej schôdzi zvolí zo svojich členov predsedu komisie.

(2) Revízna komisia kontroluje hospodárenie združenia a správu jeho majetku; upozorňuje výbor združenia na zistené nedostatky a predkladá mu návrhy na opatrenia na zlepšenie hospodárenia s prostriedkami združenia.

(3) Revízna komisia pozastaví výkon uznesenia výboru združenia až do rozhodnutia najbližšej členskej schôdze, ak zistí, že uznesenie výboru je v rozpore s rozpočtom alebo odporuje poslaniu združenia.

§ 13

Komisie, ktoré sa zriaďujú podľa § 10 ods. 5, sú spravidla komisie pre ideovo-politickú prácu medzi rodičmi a pedagogickú osvetu, pre výchovné otázky a voľbu povolania, pre záujmovú činnosť

žiacov (prípadne viac komisií podľa jednotlivých okruhov činností), pre pomoc školskej družine a školskému klubu, pre hospodárske otázky a iné.

§ 14

Z členských schôdzí, triednych schôdzí a zo schôdzí výboru združenia sa robia stručné zápisnice. Celá dokumentácia sa po skončení funkčného obdobia orgánov združenia ukladá v archíve školy.

§ 15

Členstvo v združení

(1) Členstvo v združení vzniká podpisom na zozname členov združenia triedy alebo písomnou prihláškou; zaniká odhlásením alebo pri neplnení povinností uvedených v odseku 3.

(2) Členovia združenia majú právo voliť orgány združenia, byť do nich volení a vyjadrovať sa prostredníctvom združenia k práci škôl, výchovných a ostatných pracovníkov. Majú právo byť informovaní, ako škola využíva ich podnety, návrhy a kritiku na zlepšenie svojej práce.

(3) Členovia združenia sú povinní zúčastňovať sa na schôdzach združenia, aktívne sa podieľať na práci združenia, platiť členské príspevky a vlastnou výchovnou starostlivosťou prispievať k jednotnému výchovnému pôsobeniu rodiny a školy na deti a mládež.

§ 16

Hmotné prostriedky združenia a kontrola hospodárenia

(1) Príjmy združenia tvoria: členské príspevky, dary, výnosy akcií združenia a výnosy jeho majetku.

(2) Finančné prostriedky združenia sú oddelené od finančných prostriedkov školy. Evidenciu majetku združenia a hospodárenia s jeho prostriedkami vedie hospodár podľa všeobecne platných predpisov.

(3) Výšku členského príspevku určí členská schôdza; príspevok nepresahuje 20 Kčs ročne. Ak majú rodičia na jednej škole viac detí, platia len jeden členský príspevok.

(4) Kontrolu hospodárenia s prostriedkami združenia a kontrolu správy jeho majetku vykonáva národný výbor, ktorý odborne vedie školu, pri ktorej je združenie zriadené.

§ 17

Zánik združenia a zastavenie jeho činnosti

(1) Činnosť združenia možno podľa osobitných predpisov²⁾ zastaviť, prípadne združenie rozpustiť, ak jeho činnosť je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo ak združenie neplní úlohy podľa tejto vyhlášky.

(2) Združenie tiež zanikne, ak sa na tom uznesie členská schôdza, spravidla v dôsledku zmeny siete škôl. Zánik združenia oznámi jeho predseda národnému výboru, ktorý odborne vedie školu, a ak ide o odborné učilište, národnému výboru, ktorý v odbornom učilišti kontroluje výchovu učňov.

(3) Majetok združenia, ktoré zaniklo podľa odseku 1 alebo podľa odseku 2, doterajší výbor združenia riadne zabezpečí a vyrovná z neho všetky záväzky združenia. Zvyšok odovzdá národnému výboru, ktorý odborne vedie školu, pri ktorej bolo združenie zriadené, v prospech školských účelov; ak ide o združenie pri odbornom učilišti alebo učňovskom stredisku, odovzdá zvyšok majetku organizácii, ktorá ich spravuje alebo spravovala.

Záverečné ustanovenia**§ 18**

Združenia zriadené podľa doterajších predpisov sa považujú za združenia zriadené podľa tejto vyhlášky.

§ 19

Zrušujú sa smernice o zriaďovaní, organizácii a činnosti združení rodičov a priateľov školy zo 17. júla 1961 č. 34 576/1961-I/2 (Vestník Ministerstva školstva a kultúry 1961, strana 305).

§ 20

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Námestník ministra:

Prof. Dr. Kilár CSc. v. r.

- 1) § 65 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch.
- 2) Ustanovenie § 2 zákona č. 126/1968 Zb. o niektorých prechodných opatreniach na upevnenie verejného poriadku v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 99/1969 Zb.

